

Секція: Філологічні науки

Жарчінська Ольга Олександрівна

студентка кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

ФУНКЦІЇ СЛЕНГУ В АМЕРИКАНСЬКОМУ РОМАНІ ЧАКА ПАЛАНИКА «БІЙЦІВСЬКИЙ КЛУБ»

На сучасному етапі розвитку наукової думки все більшого значення та уваги набуває поняття «сленг», яке приваблює науковців своєю виразністю та метафоричністю. Дослідники завжди проявляли інтерес до ненормативної лексики, і проблематика сленгової лексики є предметом постійного наукового пошуку.

Основні положення теорії сленгу відображено в роботах Е. Партріджа, Дж. Хоттена, М. В. Арапова, І. Р. Гальперіна, М. М. Маковського, В.А. Хомякова, О. М. Теплої та багатьох інших.

Чак Паланик є відомим американським письменником, який створює не тільки тексти, а й нові уявлення про культурні кордони. Його творчість зараховують до сучасного сюрреалізму, називаючи його стиль мінімалістичним через використання досить обмеженого словникового запасу і коротких речень. У своїх творах автор імітує розповідь простої людини, звичайного обивателя. Його твори сповнені цинізмом, їдкою іронією та чорним гумором.

Основні функції сленгу в американському романі Чака Паланика «Бійцівський клуб»:

1. Емоційно-експресивна функція означає, що за допомогою сленгу письменник може досить вільно і найбільш повно виразити пережиті почуття й емоції героїв:

«*And the jobs, well, why do you think you're so tired. Geez, it's not insomnia*» [3, с. 60].

«*Стосовно робіт, гаразд, чому, гадаєш, ти так втомлюєшся. Ку-ку, це не безсоння*» [1, с. 181].

Особливе місце у виконанні цієї функції відводимо досить значній групі сленгізмів, представлених вигуками. Наприклад:

«*Go ahead! Play your little game*» [3, с. 96].

«*Уперед! Грайтеся*» [1, с. 147].

«*Tyler said, 'Cool. '*» [3, с. 37].

«*Круто*», – каже Тайлер» [1, с. 52].

Вживання таких сленгових одиниць надає експресивного забарвлення висловлюванню і служить для безпосереднього вираження почуттів і волевиявлення героїв.

2. Комунікативна функція сленгу ґрунтується на твердженні деяких лінгвістів, що сленг є мовою внутрішньо групового спілкування (наприклад, у молодіжному колі можна часто почути такі американські сленгізми, як *chill* – розслабитися; *have arms, chizzil* – влаштувати вечірку; *raize da roof* – добре провести час і т.д.).

У тексті американського роману наявні такі приклади сленгових елементів внутрішньо групового спілкування:

«*The back of your hand is swollen red and glossy as a pair of lips in the exact shape of Tyler's kiss*» [3, с. 52].

«*Тильна сторона долоні почервоніла, здулася і сяє, мов губи, точно повторюючи цілунок Тайлера*» [1, с. 80].

Лексема *glossy* демонструє приналежність героя до певної соціальної верстви населення, яка не відрізняється високим рівнем освіти та виховання.

3. Репрезентативна функція реалізується у шаленому бажанні мовця виділитися із натовпу за допомогою зрозумілих не всім, «крутих» сленгових слів, продемонструвати деякі свої якості, а також приналежність до певної соціальної групи. Наприклад:

«...it had no right to be there, so we just barrelled on through, no sweat» [3, с. 96].

«...кладовище більше не має права там знаходитися, тому ми все швидко зробили, без заморочок» [1, с. 147].

Використовуючи такі сленгові одиниці, автор прагне надати мовленню героя особливої експресії, а також у чомусь навіть незрозумілого для інших значення.

4. Функція ідентифікації, яка полягає у використанні «своєї» мови, дозволяє членам групи відчувати себе більш згуртованими, дає відчуття єдності, взаєморозуміння.

Так, наприклад, вираз «*thumbs-up*», який часто вживається одним із головних героїв роману «Бійцівський клуб» Тайлером для підтримки бойового духу його команди, означає «вище голову», а вирази «*cheesebread*» та «*big moosie*» характеризує іншого героя роману Боба, який був незграбною людиною величезних розмірів, качок (у значенні культурист):

«Then there was Bob. Big Bob. The big cheesebread. The big moosie was on a regulation chill-and-drill homework assignment» [3, с. 138].

«Тоді був Боб. Великий Боб. Качок. Величезний лось був на домашньому завданні штибу «заморозь-вибий-і-заповни» [1, с. 191].

5. Функція кодування широко використовується представниками різних об'єднань та угруповань. У героїв роману «Бійцівський клуб», які входять до цього клубу, є своя мова:

«That was Tyler's first mission as a service industry terrorist. Guerrilla waiter. Minimumwage despoiler» [3, с. 56].

«Це і була перша місія Тайлера в якості терориста сфери обслуговування. Партизана-офіціанта. Порушника спокою за мінімальну зарплатню» [1, с. 87].

6. Оціночна функція виражається у вживанні сленгової лексики з метою вираження ставлення мовця до предметів та явищ дійсності, а також (найчастіше) до оточуючих його людей.

Така оцінка може варіюватися від дружньо-іронічної до презирливо-принизливої:

«Tyler says, "So, tell the banquet manager. Get me fired. I'm not married to this chickenshit job» [3, с. 55].

«Тайлер каже: 'То розкажи розпоряднику бенкету. Хай мене звільнять. Я не одружувався на цій лайновій роботі'» [1, с. 86].

У наведеному прикладі сленговим виразом «*chickenshit job*» головний герой роману «Бійцівський клуб» охарактеризував свою роботу офіціантом, яка йому зовсім не подобалась.

7. Маніпулятивна функція, яка часто проявляється у спонукальних реченнях.

Такі висловлення мають значення волевиявлення, адресованого співрозмовнику, і вживаються з метою чинити на нього вплив, спонукати до якихось дій (наприклад, «*go away*» – «пішов геть»).

Наприклад:

«Go away, I'm screaming. Haven't you heard?» [3, с. 93].

«Пішов геть! Ти що, не чув?» [1, с. 140].

Вживання спонукальних реплік зі сленговою лексикою визначає той факт, що дія адресата спонукання диктується не стільки інтенцією волевиявлення, скільки екстремальністю обставин, що підкреслюється сленгізмами.

8. Функція лаконічності, тобто сленг робить мову більш короткою.

Якщо письменник зображує героя небагатослівного, який не має бажання «розводити балачки» і говорить чітко й по темі, а також відноситься до певної верстви населення, то до його мовлення автор вводить сленгову лексику, яка скорочує вживання слів. Наприклад:

«*This is Tyler's little pep talk*» [3, с. 86].

«*Це Тайлерова маленька вступна промова*» [1, с. 130].

У наведеному прикладі вираз «*pep talk*» вжито у значенні 'коротка напутня промова, яка має підбадьорюючий характер' [2, с. 739].

9. Словотвірна функція сленгової лексики у художніх творах проявляється у тих випадках, коли у героїв виникає потреба висловити емоції, почуття, для яких відсутній відповідний еквівалент у літературній мові. Так, наприклад, «*icy jerk*» – влучне найменування для «чувака», обвішаного коштовностями (репера або мафіози).

10. Образотворча функція полягає у тому, що автор використовує знижену лексику у комунікації героїв, щоб уникнути невиразності та прісності мови і надати їй емоційності, образності, яскравості, барвистості, різних конотативних відтінків. Адже саме така емоційно та експресивно насичена мова справляє більше враження на читача.

Так, наприклад, сленгова одиниця «*skinny*» вживається у значенні «занадто худорлявий, кволий, пісний» [2, с. 132].

Таким чином, сленг виконує найрізноманітніші функції, які тісно пов'язані між собою, проте основною функцією сленгу є, безумовно, емоційно-експресивна.

Література

1. Паланик Ч. Бійцівський клуб [пер. з англ. Ю. Стронговського] / Ч. Паланик Харків: Фоліо, 2007. – 256 с.
2. Dalzell T. The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English, 2nd edition / Tom Dalzell. – London; New York: Routledge, Taylor & Francis, 2017. – 1109 p.

3. Palahniuk C. Fight Club / C. Palaniuk. – N. Y.: Vintage, 2010. – 224 p.